

P.Z. br. 376/3

HRVATSKI SABOR

Sabina Glasovac, zastupnica

Zagreb, 28. Studeni 2018.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Amandman na Konačni prijedloga Zakona o udomiteljstvu, P.Z. br. 376

Temeljem čl. 196. Poslovnika Hrvatskog sabora (NN, br. 81/13, 113/16, 69/17, 29/18) na Konačni prijedlog zakona o udomiteljstvu, P.Z. br. 376, podnosimo sljedeći amandman:

Amandman I.

U članku 9. točki 3. iza riječi „izvanbračni drug“ dodaju se riječi „životni partner ili neformalni životni partner,“.

Obrazloženje:

Konačni prijedlog novog Zakona o udomiteljstvu u čl. 9 st.3 definira udomiteljsku obitelj, a navedeni su samo bračni i izvanbračni drugovi. Izostavljeni su životni partneri i neformalni partneri. Prema čl. 37. st. 4. Zakona o životnom partnerstvu osoba istog spola, životni partneri izjednačeni su s bračnim i izvanbračnim drugovima u upravnim postupcima, a s obzirom da je Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola organski zakon u odnosu na zakone koji se odnose na obiteljskopravne odnose, važno je uvrstiti životne partnere u Zakon o udomiteljstvu.

Nadalje, Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova izvršivši uvid u Prijedlog Zakona o udomiteljstvu utvrdila je da čl.3. Prijedloga Zakona koji donosi definiciju udomiteljske obitelji nije u skladu s čl.6.st.3. Zakona o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17) koji zabranjuje diskriminaciju temeljem spolne orijentacije. Također, Pravobraniteljica je utvrdila i da se onemogućavanjem životnim i neformalnim životnim partnerima obavljanja udomiteljstva kao zanimanja kojim se pruža socijalna usluga smještaja ili boravka krši i čl.13.st.1. istog Zakona te čl.6.st.4. U skladu s navedenim, Pravobraniteljica je nadležnom Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u kolovozu ove godine uputila preporuku da se sporni članak Prijedloga Zakona izmijeni na način da se u definiciju udomiteljske obitelji uključe i životni i neformalni životni partneri.

Dugogodišnja i opsežna znanstvena istraživanja pokazala su da ne postoji razlika u razvoju djece koju odgajaju heteroseksualni, odnosno istospolni parovi te stoga ne postoje temelji za ograničavanje prava istospolnim parovima na pristup postupku udomiteljstva. Vodeće strukovne organizacije zalažu se za zakonske promjene u smjeru proširenja pristupa udomiteljstvu za istospolne parove.

Velika većina modernih i razvijenih europskih država kroz svoje zakone i praksu istospolnim parovima omogućava udomljavanje djece koja nemaju adekvatnu roditeljsku skrb (Andora, Austrija, Belgija, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Island, Irska, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Norveška, Portugal, Španjolska, Švedska, Ujedinjeno Kraljevstvo).

Najvažnije od svega, država ne bi smjela djeci bez roditeljske skrbi, koja su smještena u domove, ograničavati pravo na najbolju moguću udomiteljsku obitelj, naravnu uz svu potrebnu stručnu pripremu i procjenu budućih udomitelja. Domovi za nezbrinutu djecu po definiciji predstavljaju privremeni smještaj za djecu. U Republici Hrvatskoj postoji evidentan manjak udomiteljskih obitelji. U sustavu postoji oko 1.000 djece koja odrastaju u domovima umjesto u udomiteljskim obiteljima. Pravo svakog djeteta je da odrasta u obitelji, gdje mu/joj se može omogućiti sigurnost, ljubav i posvećenost. Značajan broj te djece zbog različitih zdravstvenih problema, etničke pripadnosti (najčešće romske) ili broja braće i sestara ne nalazi lako svoje udomitelje.

Podaci iz 2016. godine pokazuju:

1. da su udomitelji u RH većinom osobe iznad 50 godina i da trećina udomitelja nema završenu srednju, ili čak osnovnu školu
2. da je udomiteljstvo većinom koncentrirano u ruralnim sredinama
3. mladih, visokoobrazovanih udomiteljskih obitelji u urbanim sredinama je jako malo i njihov broj je u stalnom opadanju

Javnosti su više puta predočeni primjeri gdje je država kroz svoje institucije (pravna služba centara za socijalnu skrb) u postupku udomiteljstva odbila istospolne parove, koji su bili mladi, visokoobrazovani, situirani, koji su pozitivno prošli sve psihološke i socijalne testove i koji po svim pitanjima zadovoljavaju visoke kriterije za udomiteljstvo. Parovi, koji su bili spremni udomiti teško udomljivu djecu (zdravstveni problemi, romske etničke pripadnosti) su odbijeni isključivo zbog njihove seksualne orijentacije tj. zato što su u životnom ili neformalnom životnom partnerstvu. S druge strane, prema trenutnom Zakonu, a li i novom zakonskom prijedlogu udomitelj može biti pojedinac-samac, kojeg se u postupku procjene udomiteljstva ne ispituje o seksualnoj orijentaciji. Očiti je paradoks da država kroz Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola omogućuje vjenčavanje istospolnim parovima, priznaje njihovu ljubav i obiteljski život, a ista ta država ne omogućava djecu u nesretnim životnim okolnostima da ih udome istospolni parovi. Takav zakonodavni okvir čin ne predstavlja samo diskriminaciju spram istospolnih parova, već najvažnije-diskriminaciju djece u domovima koja su na taj način uskraćena u mogućnosti da u njihovoj nesretnoj životnoj situaciji dobiju najbolju udomiteljsku obitelj.

Sabina Glasovac

